

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОНУМЕНТАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Освітня програма «Менеджмент соціокультурних проєктів та креативних індустрій»

Спеціальність D3 «Менеджмент»

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Затверджено на засіданні кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту
Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Монументальне мистецтво України
Викладач (-і)	Маланюк Т.З, к.п.н., доцент.
Контактний телефон викладача	0975952780
E-mail викладача	taras.malaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс «Монументальне мистецтво України» спрямований на удосконалення здатності вирішувати складні задачі у галузі монументального мистецтва, розуміти його сучасні прояви у змістових лініях, збагачує художньо-творчий потенціал, уяву, образне мислення, розуміння краси і естетики навколишнього світу через призму його монументального вираження, що передбачає поглиблення знань у цій сфері, удосконалення набутих професійних вмінь і навичок.</p>	
3. Мета і завдання навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Монументальне мистецтво України» є формування у студентів професійних компетентностей, спрямованих на вивчення історичного досвіду українського монументального мистецтва, що охоплює більше двох тисячоліть, усвідомлення закономірностей і особливостей його розвитку та вміння аналізувати еволюцію на прикладі видатних історичних і сучасних взірців, що є надзвичайно актуальним в умовах нинішніх глобалізаційних процесів у світі.</p> <p>Основними завданнями навчальної дисципліни «Монументальне мистецтво України» є :</p> <ul style="list-style-type: none"> - поглиблення і систематизація знань з обраного фаху; - створення відчуття професійної приналежності до обраного фаху на рівні критичного аналізу досягнень українського монументального мистецтва в контексті розвитку світової художньої культури; - забезпечення необхідної теоретичної підготовки студентів до професійної діяльності; - можливість застосовувати знання у практичних ситуаціях предметної галузі та сфері професійної діяльності; - здатність генерувати нові ідеї (креативність). 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в сфері менеджменту соціокультурної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК 3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.

СК 7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом. Додатково для освітньо-професійної програми.

СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу. Додатково для освітньо-професійної програми.

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	Менеджмент	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Основні поняття та категорії монументального мистецтва.	2	2	5
Тема 2. Витоки й етапи становлення монументального мистецтва в Україні.	2	2	7
Тема 3. Архітектурні ансамблі монументального характеру.	2	4	12
Тема 4. Монументальний живопис: особливості та приклади.	2	2	12
Тема 5. Монументальне малярство як художній напрям.	2	4	12
Тема 6. Скульптура у монументальному мистецтві.	2	4	12
ЗАГ.:	12	36	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	<p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний; • підсумковий семестровий (залік). <p>Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою на основі 100-бальної системи.</p> <p>(п. 8.3. Види контролю «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Наказ ректора № 417 від 03.07.2023 р.).</p> <p>100-бальна шкала переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).</p> <p>Загальні 100 балів включають:</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 50%).</p> <p>Контроль самостійної роботи дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу (оцінюється від 0 до 10 балів) та у формі есе (письмова робота в електронному вигляді) – (оцінюється від 0 до 5 балів). Загальна питома вага оцінки за контроль самостійної роботи – 15 %.</p>
-----------------------------------	--

	<p>Семестрова контрольна робота – дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 15%.</p> <p>Тестовий контроль проводиться двічі за семестр. Кожен з яких оцінюється у 10 балів. Загальна максимальна кількість балів, відповідно, 20.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті. Підсумковий семестровий контроль – сума балів поточного контролю, семестрової контрольної роботи та контролю самостійної роботи. Підсумковий семестровий контроль виносяться на останню академічну годину (практичне заняття) опанування курсу.</p>
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота включає певні теми завдань за тематикою курсу.
Практичні заняття	Оцінюється у п'ятибальній шкалі Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються й множаться на коефіцієнт.
Умови допуску до підсумкового контролю	Отримання інтегральних результатів до останнього заняття – 25 балів. Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	Робота виконана на певну тему обсягом не більше 4 сторінок
Академічна доброчесність	<p>Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням. Це означає, що всі здані роботи є результатом вашої розумової праці та творчості. Якщо ви подали роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання буде оцінене в 0 балів (без права перездачі)</p>
Відвідування занять	<p>Усі студенти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю.</p> <p>Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження) згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (п.4)».</p>
Неформальна освіта	<p>Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни.</p> <p>Рекомендовані:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2 2. Культура та політика: багатозначність (взаємозв'язків) https://prometheus.org.ua/prometheus-free/culture-politics/ 3. Спадщина для соціальної згуртованості під час війни: кейси українських культурних дієвців https://www.prostir.ua/?news=onlajn-kurs-vid-prometheus-spadschyna-dlya-sotsialnoji-zhurtovanosti-pid-chas-vijny-kejsy-ukrajinskyh-kulturnyh-dijevtsiv 4. Безпека в інтернеті під час війни: практичний курс https://prometheus.org.ua/course/course-v1:MINZMIN+ISWT101+2023_T2 5. Сучасне керівництво проектами – мистецтво порушення правил https://prometheus.org.ua/prometheus-free/sovremenne-kerivnitstvo-proektamy-porushennya-pravyl/ 6. Критичне мислення для освітян https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CZ+CTFT101+2017_T3

8. Рекомендована література

Основна:

1. Український мистецтвознавчий дискурс: колективна монографія /за заг. ред. д. і. н. В. В. Карпова; НАКККІМ. Рига: Izdevniecība "Baltija Publishing", 2020. 370 с.
2. Бондаренко, Л. М. Монументальне мистецтво в Україні XXI століття: проблеми, тенденції, перспективи розвитку. Київ: НАОМА, 2019. 248 с.
3. Левчук, М. В. Монументальне мистецтво України у контексті європейських традицій. Харків: Фоліо, 2023. 208 с.
4. Петрова, О. Ю. Мистецтво і простір: монументальне, публічне, сакральне. Київ: Факт, 2021. 272 с.
5. Кузьменко, Н. С. Пам'ятники і політика пам'яті: монументальне мистецтво в Україні після 2014 року. Київ: Дух і Літера, 2022. 220 с.
6. Сидоренко, В. Д. Пам'ять і сучасність у монументальному живописі України. Київ: Родовід, 2022. 216 с.
7. Яковець, І. Г. Реставрація та збереження монументальних творів в Україні. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 180 с.
8. Гаврилюк, В. П. Українська монументальна скульптура доби Незалежності. Львів: Світ, 2020. 204 с.
9. *Актуальні проблеми монументального мистецтва: матеріали наук.-практ. конференції* (Київ, 2021 р.) / ред. кол. Л. М. Бондаренко, В. Д. Сидоренко. Київ: НАОМА, 2021. 192 с.
10. Гнатюк, П. В. Сучасна українська мозаїка: традиції та новаторство. Одеса: Астропринт, 2019. 148 с.
11. Федорук, О. К. Монументальне мистецтво в архітектурному середовищі міста. Львів: Український інститут мистецтв, 2020. 196 с.
12. *Пам'ятники свободи: нові підходи у монументальному мистецтві* / зб. наук. ст. Київ: Родовід, 2020. 210 с.
13. *Монументальне мистецтво і нові матеріали: міждисциплінарний підхід* / зб. статей. Львів: Український інститут мистецтв, 2024. 174 с.
14. *Українське монументальне мистецтво: проблеми, традиції, новаторство: матеріали наук.-практ. конф.* (Київ, 2024 р.) / ред. Л. Бондаренко. Київ: НАОМА, 2024. 208 с.
15. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник / Відпов. ред. В.В. Товбич. Київ., КНУБА, 2020. Вип. 56. 396 с.
16. Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. / М-во культ. України та інформ. політики ; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. (Київ, 09 листопада 2023 р.). Київ : НАКККІМ, 2023. 275 с.
17. Моздир М. І. Українська народна дерев'яна скульптура. Київ : Наукова думка, 1980. 190 с.
18. Моздир М. І. Українська народна меморіальна скульптура. Київ : Наукова думка, 1996. 130 с.
19. Gurzhii, I., & Korshunov, D. (2022). Сучасна монументальна керамічна скульптура в рекреаційному середовищі. *Естетика і етика педагогічної дії*, (26), 130–136. <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2022.26.273162>

Основні нормативно-правові документи:

1. Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>
2. Закон України №2778–VI «Про культуру» URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2778vi-12448>

Додаткова:

1. *Сучасне монументальне мистецтво в Україні: матеріали наук.-практ. конф.* (Київ, 20-21

- травня 2020 р.) / ред. кол. Л. М. Бондаренко, В. Д. Сидоренко. Київ: НАОМА, 2020. 188 с.
2. *Монументальне мистецтво України: збірник наукових праць НАОМА*. Вип. 3. Київ: НАОМА, 2020. 156 с.
 3. *Монументальне мистецтво і національна ідентичність: тези доповідей студентської конф.* Київ: НАОМА, 2022. 96 с.
 4. Криволап, А. М. Колір і форма у сучасному монументальному мистецтві. Київ: Артбук, 2020. 120 с.
 5. Каталог виставки Мозаїки України: ХХ – початок ХХІ століття / упоряд. Л. Бондаренко. Київ: Музей сучасного мистецтва України, 2019. 98 с.
 6. Українське монументальне мистецтво 1991–2021 рр.: альбом-каталог / авт.-упоряд. В. Сидоренко. Київ: Артбук, 2021. 160 с.
 7. Романенко, Г. П. Пам'ятники нової України: від радянського спадку до постмайданного простору. Київ: Дух і Літера, 2021. 288 с.
 8. Колесник, Т. М. Монументальний живопис як засіб формування публічного простору. Полтава: Полтавський літопис, 2022. 172 с.
 9. Монументальне мистецтво шістдесятників: зб. тез доповідей всеукраїнської наук.-практ. конф. присв. 100-річчю від дня народження І.-В. Задорожного, Київ, 21 грудня 2021 р. Київ, 2021. 54 с.
 10. Монументальна скульптура. URL : <https://esu.com.ua/article-69469>
 11. Куліш О. А. Монументальне мистецтво : навч.-метод. посіб. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2016. 72 с.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

Маланюк Т.З, к.п.н., доцент, доцент кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу бізнесу та івентменеджменту